

Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Олександр Погорілий

(власне ім'я, прізвище здобувача)

1981 року народження, громадянин України

(назва держави, громадянином якої є здобувач)

освіта вища:

закінчив у 2021 році Державний університет інфраструктури та технологій

(найменування закладу вищої освіти)

за спеціальністю 275 Транспортні технології (за видами), здобув освітній ступінь магістра,

(за дипломом)

працює в.о. генерального директора

(посада)

в ДП «ІА «РЕ-ІНФОРМ», м. Київ

(місце основної роботи, підпорядкування, місто)

виконав акредитовану освітньо-наукову програму

Транспортні технології (на залізничному транспорті).

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом ректора

Національного транспортного університету,

Міністерства освіти і науки України, м. Київ

(повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування (у родовому відмінку), місто)

від «15» грудня 2025 року № 1175 у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Олександра ГОРОБЧЕНКА, д-ра техн. наук, професора,

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання,

заступника директора ННКІЗТ

Національного транспортного університету;

посада, місце роботи)

Рецензентів –

Тетяни ГРУШЕВСЬКОЇ, канд. техн. наук, доцента

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання,

доцента кафедри управління комерційною

діяльністю залізниць ННКІЗТ

Національного транспортного університету;

посада, місце роботи)

Олега СТРЕЛКА, д-ра істор. наук, професора,

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання,

професора кафедри технологій транспорту

та управління процесами перевезень ННКІЗТ

Національного транспортного університету;

посада, місце роботи)

Офіційних опонентів –

Андрія ПРОХОРЧЕНКА, д-ра техн. наук, професора

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання,

професора кафедри управління експлуатаційною роботою,

Українського державного університету залізничного транспорту;

посада, місце роботи)

Ярослава БОЛЖЕЛАРСЬКОГО, канд. техн. наук, доцента

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання,

доцента кафедри залізничного транспорту

Національного університету «Львівська політехніка»;

посада, місце роботи)

на засіданні «06» лютого 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня
доктора філософії з галузі знань 27 Транспорт,
(галузь знань)

Олександр ПоГОРІЛОМУ

(власне ім'я, прізвище здобувача у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації

Розробка інформаційної навчально-сертифікаційної мережевої системи
управління безпекою руху для підвищення рівня убезпечення залізничних перевезень
(назва дисертації)

за спеціальністю 275 Транспортні технології (на залізничному транспорті).
(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку галузей знань
і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Дисертацію виконано у Національному транспортному університеті
(найменування закладу вищої освіти (наукової установи),

Міністерства освіти і науки України, м. Київ.
підпорядкування, місто)

Науковий керівник Валерій САМСОНКІН, д-р техн. наук, професор,
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання,

професор кафедри технологій транспорту та управління процесами перевезень

Навчально-наукового Київського інституту залізничного транспорту

Національного транспортного університету
місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, в якому отримані нові науково обґрунтовані результати, спрямовані на вирішення важливого науково-практичного завдання з підвищення рівня професійної підготовки та оперативної готовності персоналу підприємств сфери залізничного транспорту до дій з убезпечення руху. Завдання реалізовано шляхом розробки та впровадження інформаційної навчально-сертифікаційної мережевої системи управління безпекою руху, що базується на принципах ризик-орієнтованого підходу, стандартах управління якістю та цифровізації.

Дисертація виконана державною мовою.

Дисертаційна робота в обсязі 7,8 авторських аркушів основного тексту є завершеним науковим дослідженням у відповідності до «Вимог до оформлення дисертації» (Наказ Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40) та відповідає специфіці галузі знань 27 Транспорт.

Здобувач має 3 наукових публікацій, зарахованих за темою дисертації, з них: 3 статті у наукових виданнях, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України (безпосередньо 3 – одноосібні), 6 публікацій апробаційного характеру. Публікації які відображають наукові результати дисертації:

1. Погорілий О.В. (2025). Аспекти впровадження інформаційної навчально-сертифікаційної мережевої системи управління безпекою руху для підвищення рівня убезпечення залізничних перевезень. Науковий журнал «Автомобільні дороги і дорожнє будівництво». Вип. 117.2, С. 503-514. DOI: 10.33744/0365-8171-2025-117.2-503-514.

2. Погорілий О.В. (2024). Аналіз результативності регуляторного акта «Положення про систему управління безпекою руху на залізничному транспорті». Транспортні системи і технології. Випуск 44, С. 80-90. DOI: 10.32703/2617-9059-2024-44-6.

3. Погорілий О.В. (2025). Розроблення ключових складових системи управління безпекою руху на підприємстві сфери залізничного транспорту. Збірник наукових праць УкрДУЗТ. Вип. 211, С. 242-253. DOI: 10.18664/1994-7852.211.2025.327168.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Голова разової спеціалізованої вченої ради – Олександр ГОРОБЧЕНКО.

Зауваження:

Без зауважень.

Рецензент – Тетяна ГРУШЕВСЬКА.

Зауваження:

1. У дисертації автор обґрунтовано наголошує на ключовій ролі людського чинника в системі забезпечення безпеки руху та необхідності вдосконалення процесів навчання і сертифікації персоналу. Водночас у роботі відсутня чітка структуризація поняття «людський чинник» у контексті управління безпекою руху, зокрема не показано зв'язок між окремими видами помилок персоналу та можливостями їх зниження за рахунок впровадження інформаційної навчально-сертифікаційної системи.

2. У першому розділі дисертації наведено ґрунтовний аналіз підходів до управління безпекою руху на залізничному транспорті з позицій ризик-орієнтованих технологій. Водночас порівняння вітчизняної системи організації безпеки руху з європейськими моделями подано переважно у загальному вигляді. Доцільно було б чіткіше пов'язати розглянуті підходи з технологією перевізного процесу, зокрема показати, яким чином рівень підготовки персоналу впливає на виконання технологічних операцій та забезпечення стійкої роботи перевезень у надзвичайних ситуаціях.

3. У п.2.5 та додатку Є мова йде про технологічні ризики, які пропонуються автором, але не наведена інформація про існуючі класифікатори ризиків в АТ «Укрзалізниця».

4. У третьому розділі дисертації при розробленні архітектури інформаційної навчально-сертифікаційної мережевої системи основну увагу приділено її функціональним можливостям, тоді як питання інтеграції запропонованої інформаційної системи у діючі технологічні процеси перевезень (планування роботи персоналу, допуск до виконання експлуатаційних операцій, взаємодія з диспетчерським управлінням) розкрито недостатньо повно.

5. У четвертому розділі дисертації при оцінюванні ефективності впровадження інформаційної навчально-сертифікаційної мережевої системи управління безпекою руху для підвищення рівня убезпечення залізничних перевезень наведено результати, що свідчать про позитивний вплив системи на рівень безпеки руху. Водночас кількісний зв'язок між підвищенням рівня навченості персоналу та показниками надійності перевізного процесу (зменшення кількості транспортних подій, порушень технології, затримок руху) подано недостатньо формалізовано.

Рецензент – Олег СТРЕЛКО.

Зауваження:

1. Дисертація не містить практичних рекомендацій щодо інтеграції отриманих результатів до регламентів внутрішньої нормативної документації АТ «Укрзалізниця».
2. Висновки до окремих розділів містять декларативні формулювання і не супроводжуються кількісними підтвердженнями.

Офіційний опонент – Андрій ПРОХОРЧЕНКО.

Зауваження:

1. У дисертаційній роботі не висвітлено питання щодо особливостей або прикладів застосування запропонованої інформаційної навчально-сертифікаційної мережевої системи управління безпекою руху в практику діяльності АТ «Укрзалізниця».
2. Термін «сертифікаційна», що використаний у назві запропонованої інформаційної системи передбачає наявність системи сертифікації працівників з питань безпеки руху в Україні. Однак, така система відсутня. Відсутня також інформація про можливий орган з сертифікації персоналу підприємства.
3. У розділі 1 значна увага приділена організаційним, нормативним та концептуальним аспектам управління безпекою руху, однак кількісні методи аналізу та оцінювання рівня безпеки руху розглянуті обмежено. Зокрема, недостатньо приділено увагу огляду статистичних, імовірнісних або інших математичних моделей, які могли б слугувати теоретичною основою для подальшої формалізації оцінки навченості персоналу підприємства з питань безпеки руху.
4. В тексті дисертації відсутня інформація про авторів розробки програмного забезпечення.
5. У розділі 4 підрозділ 4.4 запропонована математична модель оцінки навченості персоналу підприємства з питань безпеки руху є логічно послідовною та зрозумілою з точки зору підтримки управлінських рішень, однак має низку методологічних і статистичних обмежень. Зокрема, у роботі не здійснено перевірку статистичної значущості отриманих коефіцієнтів кореляції та не обґрунтовано припущення застосування лінійної кореляції Пірсона. Зазначені аспекти не знижують загальної наукової цінності моделі, проте потребують додаткового уточнення.
6. Практична перевірка працездатності запропонованої інформаційної системи ІНСУБР виконана на обмеженому масиві даних одного підприємства та ілюстрована демонстраційним прикладом. У роботі відсутній аналіз стійкості результатів моделі за інших умов функціонування або при масштабуванні на інші підприємства галузі. Це дещо звужує узагальнюваність отриманих результатів та потребує подальших досліджень у цьому напрямі.

Офіційний опонент – Ярослав БОЛЖЕЛАРСЬКИЙ.

Зауваження:

1. Формулювання наукової новизни розробленої ІНСУБР треба було зробити більш широким: окрім професійної підготовки та оперативної готовності персоналу слід додати розробку та супроводження системи управління безпекою руху;
2. В п.4.5 представлені перспективи розвитку інформаційної навчально-сертифікаційної мережевої системи управління безпекою руху для підвищення рівня убезпечення залізничних

перевезень. Однак це перелік напрямків. Було б цінним, якби автор представив послідовність їх реалізації хоча б у концептуальному вигляді;

3. Є окремі неточності синтаксичного характеру (наприклад стор.4, 99, 112 та інші);

4. Незрозумілою виглядає таблиця у Додатку А, бо тексту розділу 3 вона майже не коментується.

Висновок разової спеціалізованої вченої ради, щодо розгляду дисертаційної роботи:

1. Дисертаційна робота Олександра Погорілого відповідає освітньо-науковій програмі «Транспортні технології на залізничному транспорті» що реалізується у Національному транспортному університеті за спеціальністю 275 Транспортні технології (на залізничному транспорті), третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

2. Метою дисертаційного дослідження є розробка та практична реалізація технології управління безпекою руху на підприємствах залізничного транспорту шляхом впровадження інформаційної системи для автоматизації процесів навчання, контролю знань, і сертифікації персоналу

3. Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у вирішенні важливого науково-прикладного завдання з підвищення рівня професійної підготовки та оперативної готовності персоналу підприємств сфери залізничного транспорту до дій з убезпечення руху. Завдання реалізовано шляхом розробки та впровадження інформаційної навчально-сертифікаційної мережевої системи управління безпекою руху, що базується на принципах ризик-орієнтованого підходу, стандартах управління якістю та цифровізації.

При цьому вперше:

– розроблено теоретичні основи та архітектуру інформаційної навчально-сертифікаційної мережевої системи управління безпекою руху для підприємств сфери залізничного транспорту. Це дозволило, на відміну від існуючих підходів, об'єднати функції управління ризиками, службових розслідувань, внутрішніх аудитів, навчання та контролю знань, обміну інформацією в організації безпеки руху;

– запропоновано і теоретично обґрунтовано модель розподілу відповідальності в організації безпеки руху, що базується на принципі «роль – функція – повноваження убезпечення руху залізничного транспорту». Це дозволило структурувати та документувати дії керівництва, служби безпеки та персоналу підприємства залізничного транспорту, що підвищує рівень відповідальності.

Удосконалено та набули подальшого розвитку:

– методику організації службових розслідувань залізничних транспортних подій на основі стандартизованих цифрових шаблонів, що дозволило скоротити час на оформлення документації та автоматизувати процес обробки матеріалів службового розслідування;

– теоретичні основи ідентифікації та класифікації технологічних ризиків з використанням електронної матриці прийнятності, що дозволило систематизувати визначення цього виду ризиків у технологіях перевезень на залізничному транспорті;

– методи оцінювання компетентності персоналу через динамічне тестування з елементами сертифікації, що надало можливість працівнику контролювати свій рівень знань з питань безпеки руху поїздів та визначати прогалини у знаннях.

4. Практичне значення отриманих результатів полягає ІНСУБР забезпечує документовану підтримку службових розслідувань транспортних подій на залізничному транспорті з можливістю формування електронних актів, зберігання історії, автоматичного протоколювання змін. Ця система є багатофункціональним управлінським

інструментом для керівників, ревізорів з безпеки руху, аудиторів, яка відповідає Положенню про систему управління безпекою руху на залізничному транспорті, стандартам ISO 9001:2015, ISO 31000:2018 та принципам цифрової трансформації.

Результати дослідження впроваджені у виробничу діяльність ПРАТ «ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЦЕМЕНТ» та рекомендовані для подальшого масштабування. Результати дослідження дозволили створити діючий інструмент автоматизованого контролю навчального процесу, який забезпечує суттєве підвищення рівня знань працівників (понад 40%) та скорочення кількості порушень безпеки руху.

Результати роботи впроваджені в навчальний процес Навчально-наукового Київського інституту залізничного транспорту Національного транспортного університету при підготовці бакалаврів та магістрів за спеціальністю 275 Транспортні технології (на залізничному транспорті).

5. Разова спеціалізована вчена рада відзначає високий науковий рівень дисертації, кваліфікує її як роботу, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, спрямовані на вирішення важливого науково-практичного завдання з підвищення рівня професійної підготовки та оперативної готовності персоналу підприємств сфери залізничного транспорту до дій з унебезпечення руху. Завдання реалізовано шляхом розробки та впровадження інформаційної навчально-сертифікаційної мережевої системи управління безпекою руху, що базується на принципах ризик-орієнтованого підходу, стандартах управління якістю та цифровізації.

6. Дисертаційна робота є завершеним науковим дослідженням, що відповідає «Вимогам до оформлення дисертації» затверджених Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40, та п. 6 – 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Олександру ПОГОРІЛОМУ

(власне ім'я, прізвище, здобувача у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 27 Транспорт,

(галузь знань)

за спеціальністю 275 Транспортні технології (на залізничному транспорті)

(код і найменування спеціальності (спеціальностей) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Олександр ГОРОБЧЕНКО